

PROGRAM DZIAŁANIA NA LATA 2020–2027 MUZEUM ROLNICTWA IM. KS. KRZYSZTOFA KLUKA W CIECHANOWCU

Program działania Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu na lata 2020–2027 zakłada równomierny rozwój na wszystkich polach aktywności instytucji z położeniem akcentu na rozwój tych dziedzin, które sprawiają, że Muzeum stanie się instytucją jeszcze pełniej zaspokajającą oczekiwania społeczne, instytucją nowoczesną, potwierdzającą swój istotny status w systemie ochrony dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, żywym centrum kultury i nauki.

W dobie gospodarki rynkowej, każde muzeum powinno nie tylko funkcjonować jako instytucja zachowująca dziedzictwo kulturowe, ale także być swoistym centrum integrującym środowisko lokalne, miejscem przyciągającym turystów atrakcyjną i zróżnicowaną ofertą, a także podmiotem generującym dochody, tak dla siebie, jak i dla społeczeństwa.

Planując poszczególne aspekty dalszej działalności Muzeum i organizacyjne warunki jej realizacji należy położyć nacisk na następujące kierunki działania:

- gromadzenie i powiększanie liczby muzealiów, systematyczne prowadzenie prac konserwatorskich i zapewnienie właściwych warunków przechowywania i eksponowania zbiorów,
- działalność wystawienniczą opartą na tworzeniu nowych ekspozycji stałych i czasowych,
- działalność naukowo-badawczą,
- działalność wydawniczą,
- działalność edukacyjną,
- działalność promocyjną i imprezy kulturalne,
- zadania remontowo-inwestycyjne,
- kulturę organizacyjną firmy.

Misja Muzeum

Misją Muzeum jest ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa narodowego, korespondujących z szeroko pojętą tematyką rolniczą, a także kulturą ludową wsi podlaskiej oraz historią regionu. W zakresie budownictwa ludowego, etnografii, historii i sztuki, obszarem działania Muzeum jest Podlasie. W zakresie: uprawy roślin, hodowli zwierząt, techniki rolniczej, zielarstwa i weterynarii, obszarem działania jest Polska.

Misja realizowana jest poprzez: pozyskiwanie, opracowywanie i konserwację muzealiów, organizację wystaw, konferencji, lekcji muzealnych, warsztatów i pokazów, prowadzenie badań naukowych oraz wydawane publikacje.

Wizja Muzeum

Muzeum pragnie poszerzyć znacznie swoją ofertę ekspozycyjną: powstaną nowe wystawy stałe, zaś niektóre, już istniejące, ulegną modernizacji. Część ekspozycji powstanie w istniejących obiektach, zaś w celu otwarcia innych, koniecznym będzie

pozyskanie budynków drewnianych, a także zbudowanie nowych obiektów do zrealizowania planowanej działalności muzealnej.

W zakresie gromadzenia zbiorów zintensyfikowane będą działania zmierzające do urządzenia nowych wystaw. Ponadto w poszczególnych działach merytorycznych wytyczone zostaną wiodące kierunki pozyskiwania muzealiów.

Propozycje tworzenia nowych działań muzealnych nie mogą ograniczać się tylko do organizacji wystaw i ich udostępniania oraz organizacji imprez plenerowych, ale także uwzględniać powinny systematyczne uzupełnianie zbiorów, rozbudowę bazy konserwatorskiej oraz korzystanie, w miarę potrzeb, z konserwacji specjalistycznej. Ważnymi elementami działalności merytorycznej jest także praca naukowa i edukacyjna. Uwieńczeniem prowadzonych tematów prac badawczych będą wydawnictwa muzealne oraz wystawy czasowe.

W celu poprawy zabezpieczenia zbiorów oraz usprawnienia pracy Muzeum zostanie ukończony kompleks ekspozycyjno-magazynowo-konserwatorski, który jest najważniejszą inwestycją. Ponadto planowane jest wykonanie remontu obiektów zabytkowych oraz innych prac dotyczących infrastruktury wraz z rewitalizacją parku.

Powyższe prace zostaną poparte działaniami promocyjnymi, jak też wymagać będą zwiększenia kadry Muzeum.

Pozyskiwanie zbiorów

Ważnym aspektem tego zagadnienia jest wypracowanie długoterminowej polityki gromadzenia muzealiów. Obok bowiem „bieżącego” pozyskiwania, należałoby skonkretyzować dalekosiężne plany związane z możliwością stworzenia unikalnych oraz charakterystycznych dla Muzeum kolekcji oraz utworzenia w przyszłości nowych ekspozycji stałych. Należy odpowiedzieć sobie na pytanie, które kolekcje wymagają uzupełnienia, które kierunki dotychczasowego pozyskiwania były słuszne i co należy zdobyć, aby w przyszłości móc otworzyć nowe ekspozycje.

Ze względu na znaczne zróżnicowanie działalności merytorycznej kierunki działania określam w odniesieniu do poszczególnych działów.

Dział Budownictwa Wiejskiego

W planach mam pozyskanie w terenie i przeniesienie do skansenu wybranych budynków drewnianych będących uzupełnieniem istniejącej ekspozycji plenerowej. W niektórych sytuacjach, w celu skompletowania pożądanych obiektów, będziemy zmuszeni wykonać ich rekonstrukcję.

Zamierzam powiększyć teren sektora wschodniopodlaskiego, dzięki czemu pokazana zostałyby wielokulturowość naszego regionu. W sąsiedztwie dwóch istniejących już obiektów białoruskich – chaty z Sak i stodoły przeniesionej z Sobiatoryna usytuowane zostałyby kolejne budynki gospodarskie w celu stworzenia kompletnej zagrody. Ponadto, planuję pozyskać drewnianą cerkiew bądź, w wypadku niemożności znalezienia oryginalnego obiektu, wykonać jego rekonstrukcję. Znajdujący się w sektorze A skansenu dworek drobnoszlachecki z Zarąb k. Siemiatycz zamierzam uzupełnić o budynki gospodarcze, tak by stworzyć zagrodę charakterystyczną dla drobnoszlacheckiego zaścianka.

Kolejnym z elementów, których brakuje w naszej ekspozycji budownictwa wiejskiego są obiekty związane z tradycją rybołówstwa, jak wiata rybacka oraz chatka rybaków. Można było je spotkać na terenach nadrzecznych jeszcze długo po II wojnie

światowej. Ponieważ teren naszych badań obejmuje okolice rzeki Nurzec, Bug, Biebrza oraz Narew, warto pokazać zagadnienia związane z tym tematem. Jako, że w zbiorach Muzeum znajduje się kolekcja różnego rodzaju łodzi, planuję je wyeksponować, stawiając tego typu obiekt nad stawem lub przepływającą przez nasz teren rzeką Nitką.

By zwiększyć atrakcyjność skansenu zamierzam postawić piec do wypalania gliny, dzięki czemu uzupełnimy stałą ekspozycję znajdującą się w jednym ze spichlerzy oraz będziemy mogli organizować pokazy, warszaty i lekcje muzealne nt. ceramiki.

Tradycyjne budownictwo wiejskie naszego regionu to również budynki gliniane, dlatego w sektorze A skansenu zamierzam usytuować obiekty zbudowane w technologii łączącej glinę z innymi materiałami. Realizacja tego zamierzenia mogłaby być przeprowadzona w ramach warsztatów, w których uczestniczyliby pracownicy innych skansenów, przy okazji poszerzając swoją wiedzę na temat budowy obiektów w tej tradycyjnej technologii.

Teren sektora C skansenu to ekspozycje poświęcone gospodarce leśnej. W oparciu o budynek gajówki i spichlerza funkcjonuje w tu muzealny ośrodek edukacji przyrodniczo-leśnej pod nazwą „Zagroda leśna”, której częścią jest plenerowa ekspozycja maszyn używanych w gospodarce leśnej i w usługach tartacznych. W budynku gajówki urządzono ekspozycję zatytułowaną „Las i gospodarka leśna”.

W kwestii sektora leśnego planuję wzbogacenie prezentowanej dotychczas oferty. Inspiracją tego postanowienia stał się wydany przez Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie reprint Wydawnictwa Wydziału Odbudowy Ministerstwa Robót Publicznych „Odbudowa kraju. Projekty domów dla dozoru leśnego” z 1920 roku. Celem publikacji teki rysunków architektonicznych było dostarczenie gotowych wzorców domów i zabudowań gospodarczych dla różnego szczebla pracowników państwowego dozoru leśnego w związku z pilną potrzebą odbudowy i tworzenia nowej infrastruktury budowlanej w polskich lasach państwowych, silnie zniszczonych podczas pierwszej wojny światowej. Jest to dla nas doskonały materiał, wg którego planuję stworzyć na terenie sektora C jedyny w kraju skansen budownictwa leśnego prezentujący architekturę dawnych gajówek, leśniczówek, nadleśniczówek i budynków gospodarczych.

Dział Etnograficzny

W zakresie etnografii planuję pozyskiwanie kolejnych eksponatów do trzech wiodących kolekcji: dywanów dwuosnowowych (głównie z ośrodka brańskiego), oleodruków katolickich i prawosławnych oraz pisanek z różnych stron świata w celu uzupełnienia i uatrakcyjnienia zbiorów ekspozycji zwanej Muzeum Pisanki.

Ponadto, dział ten będzie gromadził muzealia niezbędne do wyposażenia obiektów w nowo powstałych zagrodach: wschodniopodlaskiej razem z cerkwią, drobnoszlacheckiej, ekspozycji leśnej i myśliwskiej, a także przedmiotów do wyposażenia wnętrz architektury małomiasteczkowej – zakładów usługowych, sklepów i instytucji oraz karczmy.

Dział Historyczno-Artystyczny

Kontynuowane będzie pozyskiwanie kolejnych starodruków autorstwa ks. Krzysztofa Kluka oraz archiwaliów dotyczących historii Ciechanowca i regionu, w tym muzealiów dotyczących szkolnictwa, handlu, przemysłu i rzemiosła ciechanowieckiego. Ponadto będzie poszerzana kolekcja dzieł autorstwa Ignacego Pieńkowskiego, a także pamiątek związanych z jego osobą. Uzupełniane będą również zbiory malarstwa datowanego na XIX–XXI w. o tematyce rolniczej lub związanej z Podlasiem. Rozwijana

będzie także kolekcja sztuki i rzemiosła artystycznego ze zbiorów Wandy i Honore Heroes – powstaną kolejne wystawy oraz wzbogacane będą zbiory na ekspozycjach już istniejących („Krucze piękno Dalekiego Wschodu”, „Pamiętki kolonialne – sztuka Czarnego Łądu”, „Morze w malarstwie europejskim”, „Przyjaciele z dzieciństwa”).

W planach Muzeum jest stworzenie ekspozycji prezentującej życie podlaskiego ziemiaństwa pn. „Kuchnia ziemiańska”. Tak, więc gromadzenie eksponatów ilustrujących życie tej grupy społecznej będzie jednym z zadań Działu Historyczno-Artystycznego.

W najbliższych latach będzie kontynuowane rozszerzenie kolekcji zabytkowych pojazdów zaprzęgowych oraz prezentacja nowych nabytków w powozowni hr. Starzeńskich.

Dział Techniki Rolniczej

W Dziale Techniki Rolniczej zamierzam kontynuować uzupełnianie kolekcji silników parowych, czyli lokomobil, silników stacjonarnych oraz ciągników rolniczych. Dotychczas zgromadzono 11 lokomobil, 59 silników oraz 57 ciągników, dzięki czemu Muzeum posiada największą kolekcję tego typu w kraju. Planuję również uzupełniać kolekcję kieratów i siewczarni oraz rozpocząć kolekcjonowanie młocarni.

Dział Historii Chowu i Hodowli Zwierząt Gospodarskich

W Dziale Historii Chowu i Hodowli Zwierząt Gospodarskich należy skupić się na gromadzeniu dokumentów oraz przedmiotów związanych z rozwojem hodowli owiec i bydła oraz koni do połowy XX wieku.

Dział Historii Uprawy Roślin Gospodarskich

W Dziale planuję skupić się na gromadzeniu dokumentów, fotografii, a także starej literatury dotyczącej szeroko rozumianej uprawy roślin, ich przetwarzania, użytkowania w gospodarstwach wiejskich i przemyśle rolno-spożywczym. Ponadto powiększane będą sukcesywnie kolekcje zabytków związanych z gospodarką leśną: narzędzia, dokumenty i fotografie, a także trofea myśliwskie i literatura związana z łowiectwem.

W związku z planowaną nową wystawą o tematyce leśnej we wnętrzach gajówki, która w zamyśle ma pokazywać leśnictwo bardziej z perspektywy indywidualnych losów i lokalnych wydarzeń, pilne jest zebranie wszelkich pamiątek, dokumentów dotyczących leśników i leśnictwa z naszego terenu np. z dawnego majątku Potockich w Rudce. Zamiarem działu jest powiększenie niewielkiej na razie kolekcji pocztówek z pierwszej połowy XX wieku o tematyce rolniczej, a także utworzenie kolekcji odznak i dyplomów związanych z uprawą roślin z myślą o przyszłych wystawach czasowych.

Dział Weterynarii

W zakresie gromadzenia zbiorów dotychczasowa polityka Działu Weterynarii w ogólnym zarysie będzie kontynuowana. Zakładam pozyskiwanie kolejnych nabytków, szczególnie w zakresie kolekcji podków, czy weterynarii małych zwierząt.

Główny nacisk położony będzie na gromadzenie literatury oraz archiwaliów. Muzeum jest jednym z kilku ośrodków w kraju, który gromadzi publikacje z zakresu weterynarii. Zgromadzenie komplementarnej kolekcji literatury z tego zakresu, z przedziału XVIII–XX wiek, pozwoli stworzyć bazę do badań naukowych, także dla osób spoza Muzeum. Ponadto w związku z planowanymi pracami inwestycyjnymi (pracownia digitalizacji) stwarzone zostaną możliwości do upublicznienia historycznych prac z zakresu weterynarii.

Archiwalia oraz fotografie, pozyskiwane głównie od osób prywatnych za pośrednictwem portali aukcyjnych, wzbogacają zasoby działu, w konsekwencji stając się źródłem danych na temat dziejów weterynarii do przyszłych badań i publikacji. Muzea stają się potencjalnym źródłem materiałów wykorzystywanych nie tylko w pracy badawczej, także wystawiennictwie, publikacjach, czy rozmaitych działaniach marketingowych.

Obok „klasycznych” kolekcji, tworzonych od początków istnienia działu, pojawiają się nowe, poszerzające obraz weterynarii. Powstająca od 2006 roku kolekcja walorów filatelistycznych o tematyce weterynaryjnej, liczy już ponad 120 pozycji. Planuje rozszerzenie tego zbioru i rozpropagowanie go w publikacjach.

Jednym z kierunków gromadzenia zbiorów byłoby stworzenie zasobów ilustrujących odzwierciedlenie weterynarii i weterynarzy w kulturze, nie wykluczając kultury popularnej. Stworzenie nowej powierzchni magazynowej pozwoli na realizację tego zadania i zgromadzenie materiałów z zakresu literatury (beletrystyka), filmu, sztuki, a także innych dziedzin (np. zabawki), których bohaterami są lekarze weterynarii. Rezultatem tego projektu mogłaby być wystawa czasowa.

Dział Tradycji Zielarskich

W Dziale Tradycji Zielarskich planuję uzupełnienie i rozbudowanie zbiorów związanych z historią farmacji i aptekarstwem. Pozyskiwane będą: utensylia apteczne, meble, sprzęt laboratoryjny, jak również dokumenty i fotografie pochodzące z aptek funkcjonujących na naszych terenach oraz literatura farmaceutyczna.

Planuję także działania mające na celu pozyskanie możliwie jak najbogatszej kolekcji motyli, która prezentowana na wystawie czasowej lub stałej umożliwiłaby poszerzenie oferty edukacyjnej o tematyce przyrodniczej. Ważnym zadaniem jest też stworzenie kolekcji roślin barwierskich, w oparciu o które możliwe będzie wytwarzanie naturalnych barwników i przeprowadzanie warsztatów z barwienia tkanin, jajek itp.

Wystawiennictwo

W zakresie organizacji i modernizacji wystaw stałych, planuję zrealizować w najbliższych latach kilka bardzo ważnych przedsięwzięć.

Dział Etnograficzny

W związku z planowanym pozyskaniem kilku obiektów budownictwa drewnianego, skansen wyraźnie poszerzy swoją ofertę ekspozycyjną. W zakresie minisektora wschodniopodlaskiego będą to wnętrza cerkwi oraz wybranych budynków gospodarskich. W planowanym zaścianku drobnoszlacheckim, obok istniejącej ekspozycji w dworku, powstaną kolejne wystawy dotyczące funkcjonowania całego gospodarstwa.

Na poddaszu lamusa z Rudki, gdzie obecnie mieści się magazyn Działu Etnograficznego, po przeniesieniu muzealiów do centralnego magazynu, planuję organizację wystawy nt. szkodników drewna. Ekspozycja zostanie przygotowana wspólnie z Wydziałem Technologii Drewna SGGW.

Uruchomienie magazynu głównego pozwoli na przeniesienie eksponatów również z części parterowej lamusa z Rudy. W konsekwencji tej operacji zostanie wykonany remont jego wnętrza oraz modernizacja ekspozycji stałej pt. „Tradycyjna obróbka

włókna". Na parterze lamusa, w lewej jego komorze, powstanie wystawa pt. „Gręplarnia” z możliwością prezentowania jej pracy w trakcie pokazów etnograficznych, natomiast w jego prawej komorze ustawione zostaną różne warsztaty tkackie, co umożliwi przeprowadzanie pokazów tkania dywanów wełnianych, płótna lnianego i chodników.

Dział Historyczno-Artystyczny

Pod koniec 2019 roku planuję otwarcie stałej wystawy prezentującej sztukę i rzemiosło artystyczne z kolekcji Honore Heroes. Na ekspozycji znajdą się dzieła datowane od końca XVIII wieku po lata 80. XX wieku: obrazy olejne, grafiki, rysunki, akwarele, pastele oraz wyroby dekoracyjne i użytkowe ze szkła, metalu, drewna i porcelany. Lokalizacja wystawy – pawilony wystawiennicze za oficyną.

Na lata 2020–21 planuję modernizację wystawy stałej pt. „Przyjaciele z dzieciństwa” polegającą na zamówieniu na wymiar witryn drewnianych na kolekcję zabytkowych zabawek, w tym: figurek porcelanowych, lalek oraz samochodzików oraz zakupie dodatkowego wyposażenia pozwalającego na prowadzenie lekcji muzealnych i warsztatów.

Kolejnym zadaniem, które będę chciała zrealizować to modernizacja ekspozycji stałej prezentującej pamiątki związane z patronem muzeum ks. Krzysztofem Klukiem. Wystawa zostanie uzupełniona o najnowsze nabytki z kolekcji starodruków Kluka.

W powozowni hr. Starzeńskich na wystawie dotyczącej tradycyjnego transportu wiejskiego będą dodatkowo prezentowane nowe nabytki z kolekcji zabytkowych pojazdów zaprzęgowych.

W 2023 roku planuję przywrócić galerię plenerową rzeźb działaczy ruchu ludowego autorstwa Jana Ślusarczyka (1903–1980), w 120 rocznicę urodzin artysty. Do 2017 r. galeria mieściła się na dziedzińcu za oficyną. Proponowana lokalizacja galerii to teren Muzeum Rolnictwa od strony ul. Kozarskiej lub plac przed centralnym magazynem zbiorów przy ul. Pałacowej.

Planuję również stworzenie nowej wystawy stałej pn. „Kuchnia ziemiańska”. Jej otwarcie połączone zostanie z wydaniem oryginalnej „Książki Kucharskiej”, opartej na dawnych przepisach znajdujących się w zbiorach Muzeum Rolnictwa.

Kolejne zamierzenie dotyczy powiększenia wystawy stałej o malarzu Ignacym Pieńkowskim o dodatkowe pomieszczenie, w którym będzie ukazana pracownia malarska Ignacego Pieńkowskiego oraz kolekcja jego dzieł. Lokalizacja ekspozycji – parter dworu z Siemion.

Dział Budownictwa Wiejskiego i Dział Historii Uprawy Roślin Gospodarskich

Bardzo istotnym zadaniem do zrealizowania jest zorganizowanie sektora budownictwa leśnego. Jest to bardzo ambitny plan, aczkolwiek możliwy do wykonania w wypadku pozyskania dodatkowych środków finansowych. Podkreślić należy, że byłaby to jedyna w kraju ekspozycja prezentująca leśne budynki drewniane. Jednocześnie uzyskalibyśmy dużą powierzchnię wystawienniczą, którą można w doskonały sposób zaaranżować. Na początek planuję zorganizowanie ekspozycji prezentującej architekturę leśną w postaci modeli w pomniejszonej skali oraz nową aranżację wnętrza wystawowych w budynku gajówki. Ponadto w nowo pozyskanych obiektach planuję stworzenie wystaw o tematyce leśnej, łowieckiej i myśliwskiej.

Dział Techniki Rolniczej

Po oddaniu do użytku centralnego magazynu zbiorów w części wystawowej planuję zorganizować na powierzchni ok. 1800 m² ekspozycję stałą pod nazwą

„Motoryzacja rolnictwa”, na której będą umieszczone lokomobile, silniki stacjonarne i ciągniki oraz inne maszyny i narzędzia trakcji ciągnikowej. Aktualnie obiekty te zgromadzone są w pawilonie oraz pod wiatami ekspozycyjnymi. Przeniesienie ich do nowej lokalizacji stworzy kompleksową, imponującą ekspozycję techniki rolniczej oraz przyczyni się do właściwego zabezpieczenia zbiorów. Nowa powierzchnia stworzy dalsze perspektywy poszerzania kolekcji. Kolejnym zamierzeniem będzie przywrócenie pierwotnego układu wystawy w pawilonie przy wozowni. Docelowo zorganizowana tam zostanie ekspozycja narzędzi i maszyn rolniczych, głównie o napędzie konnym, czy ręcznym, której układ ilustrować będzie tok prac polowych, od przygotowania gleby, poprzez siew, zbiór i przetwarzanie plonów. W ten sposób powstaną dwie uzupełniające się ekspozycje z zakresu techniki rolniczej.

Na placu pod wiatami zorganizowana będzie wystawa maszyn do upraw leśnych, przeniesionych z terenu obecnej „Zagrody leśnej”.

Dział Weterynarii

Wystawa stała - Muzeum Weterynarii jest w zasadzie dziełem skończonym o ograniczonej powierzchni i zrealizowanym scenariuszu. Wymaga jedynie pewnych działań uzupełniających i modyfikujących. W związku z realizacją w pawilonie ekspozycji stałej „Dzieje rolnictwa w Polsce”, część ekspozycji Muzeum Weterynarii poświęcona higienie mięsa, sztucznej inseminacji i parazytologii uległa likwidacji. Dlatego planuję pokazać to zagadnienie w sali II ekspozycji stałej. Ponadto zamierzam wprowadzenie nowych muzealiów w części dotyczącej weterynarii wojskowej (sala III) oraz ortopedii (sala I). W sali III planowana jest częściowa modyfikacja oprawy plastycznej. Należy wymienić elementy opisu poszczególnych działów.

Dział Tradycji Zielarskich

W związku z planowanym przeniesieniem muzealnego archiwum zaistniała możliwość znacznego poszerzenia wystawy stałej „Tradycje zielarskie”. Adaptacja zwolnionych pomieszczeń umożliwi m.in. rozbudowanie tematyki związanej z historią farmacji i aptekarstwa, a także wzbogacenie wystawy o nowy wątek – apteczek dworskich, co jednocześnie stanowiłoby podsumowanie prowadzonego w ostatnich latach tematu badawczego związanego z ziołolecznictwem w polskich dworach szlacheckich.

Na najbliższe lata planuję także podjęcie działań związanych z pozyskaniem bogatej kolekcji motyli, która docelowo miałyby być prezentowana na nowej wystawie stałej.

Dział Budownictwa Wiejskiego

Na terenie przyległym do obecnego sektora C planuję zbudowanie nowego elementu ekspozycji plenerowej – sektora małomiasteczkowego. Przyszły kompleks zawierać będzie elementy typowe dla małomiasteczkowej zabudowy z terenu Podlasia, czyli obiekty mieszkalne, warsztaty rzemieślnicze, a także karczmę. Prezentowane będą rozmaite aspekty funkcjonowania małomiasteczkowej wspólnoty, jej kooperacja z wsią, wielokulturowość. Znajdą się tam również różnorodne formy małej architektury: budki, płoty, szyldy, czy studnia, kapliczka, uzupełniające całość założenia. Powstała przestrzeń stanie się kolejnym miejscem wszechstronnej działalności Muzeum skierowanej do turystów. Będzie miejscem okazjonalnych wydarzeń, realizacji pokazów, np. rzemiosł, a także poszerzenia oferty turystycznej o funkcjonującą karczmę.

Rozbudowa oferty ekspozycyjnej o sektor małomiasteczkowy, wobec bardzo ograniczonych możliwości pozyskania oryginalnych obiektów architektury, wiązać się będzie z koniecznością wykonania licznych rekonstrukcji budynków. Istotną rolę odegra tu także zagospodarowanie terenu, wykonanie bruku, ogrodzenia oraz ciągów komunikacyjnych.

Praca naukowo-badawcza

W działach merytorycznych zatwierdziłam realizację następujących tematów badawczych:

Dział Budownictwa Wiejskiego

- budynki topolowe, jako przykład nietypowego budulca w architekturze drewnianej regionu,
- technologia wykonywana strzech słomianych,
- badania konstrukcji spichlerza z Żeber Wielkich,
- łączenia ciesielskie więźb dachowych w obiektach glinianych na terenie gminy Ciechanowiec,
- drewniana stolarka okienna i drzwiowa budynków mieszkalnych gminy Ciechanowiec.

Dział Historyczno-Artystyczny:

- organizacja międzynarodowych konferencji historycznych wspólnie z Uniwersytetem M. Kopernika w Toruniu, Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, Litevuos Istorijos Institutas w Wilnie,
- szkolnictwo w mieście i gminie Ciechanowiec,
- historia Ciechanowca oraz przemysłu, handlu i rzemiosła ciechanowieckiego, w tym kryminalne wątki w historii Ciechanowca,
- ks. Krzysztof Kluk,
- historia rodu Ciecierskich,
- dzieje rodu Starzeńskich,
- historia miasta i gminy Czyżew,
- historia parafii w Pobikrach, Bogutach-Piankach i Niemyjach Nowych,
- życie i twórczość artystów: Ignacego Pieńkowskiego (1877–1948), Szymona Czechowicza (1689–1775), Marii Gorełówny (1901–1975), Jana Ślusarczyka (1903–1980),
- zabytkowe pojazdy zaprzęgowe,
- dawne szaty i utensylia liturgiczne.

Dział Etnograficzny:

- zwierzęta w wierzeniach ludowych,
- tradycyjny ogródek wiejski w okolicach Ciechanowca,
- życie duchowe mieszkańców parafii Pasyński w XIX wieku,
- historia starobrzędowców Podlasia.

Dział Techniki Rolniczej:

- dzieje mechanizacji rolnictwa w północno-wschodniej Polsce.

Dział Historii Uprawy Roślin Gospodarskich:

- tradycyjna uprawa roślin użytkowych,
- historia doświadczalnictwa rolniczego w północno-wschodnim regionie Polski,
- kółka rolnicze na terenie województwa podlaskiego,
- notandum – przykład staropolskiego instruktora gospodarskiego.

Dział Weterynarii:

- struktura zawodu weterynaryjnego w okresie międzywojennym (kontynuacja),
- struktura służby weterynaryjnej w zaborach rosyjskim i austriackim,
- kolekcja leków i biopreparatów weterynaryjnych ze zbiorów działu,
- kolekcja filatelistyczna w zbiorach działu,
- kolekcja muzealiów związanych z bydłem w zbiorach Muzeum Rolnictwa,
- „Weterynarze zmieniają świat”.

Dział Tradycji Zielarskich:

- ogrody wiejskie i przemiany, jakie w nich zachodziły od 1. poł. XX w.,
- inwentaryzacja gatunków objętych ochroną na terenie gminy Ciechanowiec oraz namnażanie i reintrodukcja rzadkich roślin zielarskich ze szczególnym uwzględnieniem czarcikęsika Kluka na stanowisku znalezionym przez odkrywcę tego gatunku (kontynuacja),
- apteczki dworskie.

Wydawnictwa

W latach 2020–2027 planuję wydanie drukiem następujących publikacji:

- Ciechanowiecki Rocznik Muzealny, tomy XVI-XXIII,
- „Pamiętniki” Józefa Włodka – 3 tomy,
- wznowienie I tomu „Pamiętników historycznych” pt. „Dzieje zagłady ziemiaństwa polskiego...” autorstwa Józefa Włodka,
- wznowienie publikacji Krystyna Bogucka „Mecenat rodziny Ossolińskich na Podlasiu w XVIII-XIX w.”,
- monografia szkolnictwa w mieście i gminie Ciechanowiec ,
- monografia parafii Pobikry,
- monografia parafii Boguty-Pianki,
- monografia rodu Starzeńskich,
- monografia parafii Niemyje Nowe,
- „Kryminalny Ciechanowiec”,
- barwny album fotograficzny o Muzeum Rolnictwa,
- przewodnik po Muzeum Rolnictwa,
- wznowienie monografii Muzeum Rolnictwa,
- monografia-inwentarz „Archiwum Augustynowiczów-Ciecierskich z Bacik”,
- katalog – Kolekcje Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu – Ignacy Pieńkowski,
- 2. edycja katalogu – Unikatowe – największe w Polsce – kolekcje zabytkowych lokomobil, ciągowek i ciągników,

- katalog – Kolekcje Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu – Hodowla, użytkowanie i leczenie chorób bydła,
- Listy Ignacego Pieńkowskiego – zbiór ponad 500 pozycji,
- katalog wystawy motyli (w formie albumu),
- album – „Życie i twórczość Ignacego Pieńkowskiego”,
- album – Studnie – zapomniane formy małej architektury,
- wydawnictwo pokonferencyjne związane z postacią Ks. Krzysztofa Kluka w 280 rocznicę jego urodzin,
- wydawnictwo pokonferencyjne związane z postacią Ks. Krzysztofa Kluka w 230 rocznicę jego śmierci,
- wydanie oryginalnej „Książki Kucharskiej”, opartej na przepisach znajdujących się w zbiorach Muzeum Rolnictwa oraz dziełach ks. Krzysztofa Kluka,
- wydanie podręcznika dla strzecharzy.

Działalność Edukacyjna

Szeroko rozumiana działalność edukacyjna jest jednym z podstawowych obszarów działalności Muzeum Rolnictwa. Tak jak dotychczas planuję pokazy i prezentacje dla grup odwiedzających nasze Muzeum dotyczące ginących zawodów jak np. praca w kuźni, pokaz pracy młyna wodnego i ręczna obróbka ziarna, wyplatanie koszyków, czy obróbka drewna.

Muzeum oferuje też bardzo bogatą tematykę lekcji muzealnych, połączonych z prezentacją ekspozycji poszczególnych działów. W cyklu „Spotkania z tradycją” będą to takie tematy jak „Boże Narodzenie w skansenie”, „Wykonanie palmy wielkanocnej” połączone z warsztatami i konkursem, „Pisanki – poznanie technik zdobienia jaj”. W tematyce zielarskiej: „Herbatki i leki z ziołowej apteki”, „Pieprz i wanilia, czyli rzecz o roślinach przyprawowych”, „Zielnik młodego botanika”. W dziedzinie pszczelarskiej: „Niezwykłe życie pszczół”, „Praca w pasiece”, „Własnoręczny wyrób świec”, a w dziedzinie historii weterynarii „Zwierzęta domowe – historia udomowienia”, „Dzieje powstania zawodu lekarza weterynarii”, „Koń w butach”. Do tego planuję organizację lekcji o historii naszego regionu, dotyczących takich tematów jak np. „Ksiądz Krzysztof Kluk jako naukowiec doby oświecenia” czy „Dzieje Ciechanowca”.

Ważnym kierunkiem w naszej działalności podstawowej jest historia rolnictwa, której tematy odnaleźć można w aktywności edukacyjnej, np. „Z wizytą w leśniczówce” – zajęcia skierowane do dzieci z przedszkola i młodszych klas szkoły podstawowej realizowane na terenie Zagrody leśnej oraz „Dzieje upraw i roślin uprawnych” – lekcje polegające na prezentacji podstawowych gatunków roślin uprawnych i przekazywaniu wiedzy o ich pochodzeniu geograficznym, okresach wprowadzania do uprawy, metodach uprawy, pielęgnacji, zbiorów, przechowywania i przerobu. Kolejnym tematem lekcji z wykorzystaniem przestrzeni stałej ekspozycji są „Dzieje rolnictwa w Polsce”. W następnych latach planuję organizację programów edukacyjnych na temat podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich.

W celu realizacji powyższych tematów planuję nawiązać szerszą współpracę ze szkołami z naszego regionu. Biorąc jednak pod uwagę unikatowość proponowanych zajęć będę starała się nawiązać kontakt również z placówkami oświatowymi z innych regionów Polski. Nasza oferta kierowana jest głównie do dzieci i młodzieży, dlatego planuję zwrócić się do Podlaskiego Kuratora Oświaty z propozycją organizacji wspólnych szkoleń

i konferencji dla nauczycieli na temat możliwości wykorzystania potencjału Muzeum w procesie dydaktycznym i wychowawczym.

Niebagatelną rolę w rozwoju oferty Muzeum Rolnictwa, odgrywa budujący się centralny magazyn zbiorów z segmentem ekspozycyjno-edukacyjnym. Znajdą się tu m. in. pomieszczenia na wystawę i magazyn maszyn rolniczych, sala dydaktyczna, czytelnia i biblioteka. Ta część budynku będzie dostępna zarówno dla zwiedzających, jak i osób korzystających okazjonalnie z biblioteki, czytelni czy sali dydaktycznej. Sala ekspozycyjna mieszcząca kolekcję ciągników, lokomobil i silników stworzy przestrzeń dla zajęć z zakresu techniki rolniczej. Odpowiednio wyposażona sala dydaktyczna to miejsce organizacji lekcji muzealnych o różnorodnej tematyce.

Planują też wydanie drukiem specjalnego informatora o zajęciach muzealnych z tematami lekcji i warsztatów. Informator ten będzie kolportowany w szkołach. Tematy lekcji będą opracowane zgodnie z podstawą programową Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Kontynuowana będzie również współpraca z uczelniami wyższymi, a szczególnie ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z Wydziałem Architektury Politechniki Warszawskiej, z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, czy Uniwersytetem w Białymstoku. W ramach tej współpracy organizowane są praktyki, w czasie których studenci zdobywają doświadczenie realizując takie tematy jak konserwacja drewna, dawne metody budowania domów, krajobraz zabytkowego parku, historia uprawy roślin i hodowli zwierząt, historia leśnictwa czy historia techniki rolniczej.

Muzeum Rolnictwa będzie też podejmowało starania o środki na realizację większych projektów edukacyjnych. Mam tu na myśli programy ministerialne czy tzw. projekty miękkie w ramach planowanej na najbliższe lata pomocy unijnej. Pozyskane z tych źródeł fundusze umożliwią realizację przedsięwzięć o szerszym zasięgu. Można będzie łączyć je z praktycznym wykonywaniem takich czynności jak umiejętność wykonywania słomianych dachów, praca w kuźni, czy też rzemiosła artystyczne.

Muzeum dysponuje ogromnym potencjałem, który planuję wykorzystać do realizacji nowych zadań o charakterze edukacyjno-promocyjnym. Będzie to oferta kierowana głównie do dzieci i młodzieży z Ciechanowca i okolic. Poprzez aktywne formy działania będą one mogły pozyskiwać wiedzę i umiejętności w różnorodnych dziedzinach związanych z przyrodą, kulturą, tradycją i zwyczajami. Zakładam, że będą to programy złożone, realizowane w różnych formach takich jak zajęcia praktyczne, pokazy, wykłady, pogadanki, konkursy, warsztaty, a nawet wydawnictwa. Tego typu działania na pewno przyczynią się do bliższej współpracy i integracji lokalnego środowiska, a jednocześnie sprawią, że Muzeum stanie się jeszcze bardziej otwarte i dostępne.

Działalność promocyjna. Imprezy kulturalne

Muzeum organizuje od lat szereg wydarzeń, z których część zrosła się na stałe z placówką i stanowi interesujący oraz cenny wkład w kalendarz imprez województwa.

Konkurs na wykonanie palmy wielkanocnej – to wydarzenie z ponad 20-letnią historią. Organizowany od 1997 roku ma na celu podtrzymanie i przybliżenie tradycji chrześcijańskich związanych ze Wielkanocą, a jednocześnie rozwijanie wrażliwości i doskonalenia umiejętności artystycznych. Konkurs ma charakter międzypokoleniowy

i adresowany jest do dzieci i młodzieży szkolnej, osób indywidualnych i grup. Planowane jest utrzymanie go w dotychczasowej formule z zachowaniem tradycji i ludowej estetyki.

Jarmark Świętego Wojciecha jest trwałym elementem historii i kultury naszego miasta - Ciechanowca. Odbywa się on na terenie Muzeum Rolnictwa zawsze w ostatnią niedzielę kwietnia lub pierwszą niedzielę maja. Daje on okazję do towarzyskiego spotkania, aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu w świąteczny dzień, stwarza możliwość zaopatrzenia się w wyroby rękodzieła ludowego, nasiona warzyw i kwiatów, sadzonki zielone, cebulki kwiatów i żywe rośliny. Na imprezę ściągają twórcy ludowi, artyści oraz rzemieślnicy z różnych stron Polski. W kolejnych latach impreza będzie kontynuowana przy niezmiennym formule: handlowo-rozrywkowej.

Europejska Noc Muzeów organizowana jest w ciechanowieckiej placówce od 2010 roku. Ideą tego wydarzenia jest darmowe udostępnienie turystom muzealnych ekspozycji w godzinach wieczornych i nocnych oraz organizowanie specjalnych wydarzeń towarzyszących. Instytucja planuje w kolejnych latach udostępniać bezpłatnie wystawy stałe i czasowe oraz zadbać o atrakcyjny program wydarzenia, by zwiększyć zainteresowanie turystów historią rolnictwa oraz regionu. Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu jest placówką interdyscyplinarną i zakres jego działań umożliwi dotarcie do różnego odbiorcy, a nocne otwarcie drzwi do niedostępnych dotąd miejsc pozwoli pokazać jak bardzo jest atrakcyjnym miejscem i ile ma do zaoferowania odwiedzającym.

Odpust na św. Antoniego to niezwykle barwna impreza rodzinna nawiązująca do tradycji podlaskich odpustów wiejskich, będących od najdawniejszych czasów jednymi z najważniejszych świąt parafialnych. Uroczystościom tym zawsze towarzyszył specyficzny klimat. Dodatkowego uroku dodawały towarzyszące im stragany odpustowe. Muzeum przybliży tę tradycję w sposób bardzo ciekawy, zapewniając szereg atrakcji dla dzieci i dorosłych. Tego dnia specjalnie dla najmłodszych przygotowuje się mnóstwo niespodzianek m.in. duży plac zabaw, przedstawienia w wykonaniu wędrownego teatru oraz zabawy wśród baniek i konfetti z grupą żonglerów i cyrkowców oraz liczne konkursy. Czas spędzony na odpuscie umilają występy zespołów wokalnych i tanecznych z miejscowych szkół i ośrodków kultury. Na tradycyjnym wiejskim odpuscie nie zabraknie dziada odpustowego, przebywającego przy kościele oraz straganów z zabawkami, balonami, łakociami, rękodziełem oraz watą cukrową. Muzeum planuje kontynuować imprezę w podobnej formule, z zachowaniem tradycji, starając się wyjść poza region i dotrzeć do większej grupy odbiorców.

Zajazd Wysokomazowiecki to impreza organizowana przez ciechanowieckie muzeum i Towarzystwo Naukowe Societas Scientiarum Klukoviana et Jablonovianae przy wsparciu finansowym Powiatu Wysokomazowieckiego. Impreza jest wspaniałą lekcją historii dla osób w każdym wieku, przybliżającą zwiedzającym losy regionu. Każdego roku prezentowana jest w nowej konwencji tematycznej. Zajazd Wysokomazowiecki niezmiennie cieszy się zainteresowaniem tysięcy pasjonatów historii, mieszkańców Ciechanowca i całego województwa podlaskiego. To wydarzenie o wyjątkowym potencjale i planowana jest jego kontynuacja. Tematyka będzie nawiązywała do kalendarza historycznego regionu.

Podlaskie Święto Chleba – organizowane w nowej formule od 2002 roku to największa impreza przygotowywana w ciechanowieckim muzeum oraz w województwie podlaskim. To wydarzenie o bardzo szerokim programie edukacyjno-rozrywkowym, podane w niebanalny, ale jednocześnie prosty sposób. Celem imprezy jest popularyzacja zanikających zwyczajów agrarnych i chrześcijańskich, pokazanie lub przypomnienie widzom pracy dawnych maszyn rolniczych oraz tradycji związanych

z życiem naszych przodków. Przyciąga co roku blisko 40 tysięcy turystów, którzy przez cały dzień uczestniczą w pokazach zwyczajów i obrzędów, poznają tradycje ludowe związane z rolnictwem i świętowaniem na wsi oraz zapoznają się z tradycyjnym sposobem pieczenia chleba i symboliką z nim związaną. Forma prezentacji wydarzenia przyciąga nie tylko miłośników folkloru. Wyjątkową i jedyną w skali kraju atrakcją jest parada zabytkowych ciągników i ciągówek z największej w Polsce kolekcji. Muzeum będzie kontynuowało organizację wydarzenia i kultywowanie oraz podtrzymywanie pięknych tradycji ludowych. To najlepsza forma nauki historii regionu, a poprzez to również patriotyzmu. Instytucja systematycznie będzie pracować nad urozmaiceniem imprezy.

Jesień w polu i zagrodzie to niezapomniana podróż do przeszłości. Wydarzenie odbywa się na terenie skansenu – na XIX-wiecznej wsi podlaskiej. Jest to piknik rodzinny, nawiązujący do prac polowych i gospodarskich na dawnej wsi podlaskiej. Pokazy zaprezentowane w skansenowskiej scenerii mają na celu prezentację, przypomnienie i utrwalenie tradycyjnych zwyczajów i obrzędów związanych z kopaniem ziemniaków i pracami gospodarskimi oraz domowymi w okresie jesiennym. Poprzez interakcję turysta spotyka się z tradycją podlaskiej wsi. Placówka będzie kontynuować organizację imprezy, która cieszy się coraz większym zainteresowaniem gości z i spoza regionu.

Konkurs na najlepiej zachowany zabytek wiejskiego budownictwa drewnianego w województwie podlaskim jest organizowany od 2005 roku między lutym a listopadem przez Muzeum Rolnictwaim. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu i Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego. Konkurs powstał po to, by docenić ludzi, którzy dbają o dziedzictwo i zwrócić uwagę na skarby architektoniczne ukryte na podlaskich wsiach. To konkurs ważny dla województwa, także w kontekście turystyki i promocji. Muzeum zdecydowanie planuje jego kontynuację.

Konkurs gry na instrumentach pasterskich – organizowany jest od 39 lat. Głównym celem konkursu jest kultywowanie zwyczaju, przekaz i prezentacja zanikającej umiejętności grania na instrumentach pasterskich we wszystkich regionach Polski, gdzie takie instrumenty i osoby na nich grające występują oraz w tych krajach europejskich, gdzie jest ona kultywowana w środowiskach wiejskich. Popularyzacja poprzez przekazy medialne instrumentów i melodii muzyki ludowej, powodują, że jest to jedna z nielicznych imprez kulturalnych w naszym kraju pielęgnująca stare tradycje polskiego ludu i polskiego chrześcijaństwa zachowana w nieskażonej postaci. Weszło już do zwyczaju, że konkurs każdego roku odbywa się w pierwszą sobotę i niedzielę grudnia. Placówka będzie kontynuować organizację konkursu oraz zapewni odpowiednią promocję w celu przyciągnięcia instrumentalistów z innych regionów, a tym samym jego rozpropagowanie.

Konkurs Tradycyjnego Powożenia, to pomysł na kolejną imprezę plenerową, która będzie realizowana od 2020 roku. W ramach przedsięwzięcia corocznie będziemy gościć pasjonatów konnej jazdy, właścicieli zabytkowych pojazdów konnych oraz miłośników dawnego transportu, którzy staną w szranki o trofeum – puchar starosty wysokomazowieckiego w tradycyjnym powożeniu.

Ważnym atutem Muzeum jest osoba patrona - księdza Krzysztofa Kluka. Od lat pracownicy merytoryczni w swych działaniach propagują jego osiągnięcia naukowe. Planowane jest stworzenie odlewu naturalnej wielkości postaci naszego patrona, czytającego jedno ze swoich dzieł na ławeczce, na której turyści będą mogli robić pamiątkowe zdjęcia.

Bardzo ważnym i istotnym zadaniem jest promocja Muzeum Rolnictwa, które ciągle jest zbyt anonimowe w skali kraju, a nawet województwa. Realizację celu, jakim jest zwiększenie rozpoznawalności instytucji, uważam za jeden z podstawowych priorytetów działalności w najbliższej przyszłości. Dotychczasowe działania, chociaż przynosiły rezultaty to jednak nie spełniły moich oczekiwań. Temat ten wymaga ciągle nowych rozwiązań. Dlatego zakładam intensyfikację prowadzonych działań promocyjnych, wzmacniając je nowymi, bardziej efektywnymi formami. Duże znaczenie w tej dziedzinie ma współpraca z uczelniami wyższymi, szkołami, ośrodkami kultury i oczywiście z muzeami zarówno w Polsce, jak i za granicą. Bardzo dobrze układa nam się współpraca z Białoruskim Państwowym Muzeum Architektury Ludowej i Życia Codziennego w Mińsku. Planuję również nawiązać współpracę ze skansenami w innych państwach takich jak: Litwa, Ukraina, Słowacja czy Niemcy.

Muzeum włączy się aktywnie do udziału w różnego rodzaju targach turystycznych. Będą tam promowane nasze produkty turystyczne, a pracownicy będą zapraszać do odwiedzania Muzeum. Powstaną nowe wydawnictwa promocyjne takie jak: album zdjęciowy, przewodnik dla turystów, a także wznowione zostanie wydanie uzupełnionej monografii o Muzeum Rolnictwa.

Zakładam też poświęcenie większej uwagi promocji w social media, które rozwijają się bardzo dynamicznie. Ważne jest podanie produktu w sposób atrakcyjny dla młodego odbiorcy, odejście od skamieniałej definicji muzeum w odniesieniu do instytucji oświatowych.

Muzeum zamierza podtrzymywać i upowszechniać tradycję związaną z tematyką szeroko pojętego rolnictwa, etnografii i historii regionu poprzez organizację imprez plenerowych, konferencji oraz prowadzenie działalności edukacyjnej, które pozwolą dotrzeć do różnych grup wiekowych. Szeroka oferta edukacyjna będzie systematycznie precyzowana i celowana w instytucje oświatowe, domy seniora, biura podróży, klientów indywidualnych i in. Imprezy plenerowe organizowane będą przy zachowaniu tradycyjnej i atrakcyjnej formuły, a bogaty program wydarzeń zachęcał będzie do aktywnego wypoczynku i poznawania kultury polskiej wsi, szczególnie poprzez interakcję i obcowanie z „żywym” muzeum.

Z okazji Jubileuszu 60-lecia powstania Muzeum, który przypadnie na rok 2022 zamierzam zorganizować m. in. wystawę czasową, ukazującą dokonania i rozwój instytucji na przestrzeni sześciu dekad. Wystawa będzie się opierać na fotografiach archiwalnych, najciekawszych eksponatach z wykorzystaniem nowoczesnych form multimedialnych i interaktywnych. Obchody jubileuszowe połączone zostaną z tematyczną konferencją.

Zadania remontowo - inwestycyjne

Najważniejszą inwestycją ostatnich lat, mającą istotny wpływ na przyszłe funkcjonowanie Muzeum jest budowa centralnego magazynu zbiorów z częścią ekspozycyjno-edukacyjną. Inwestycja rozpoczęła się w roku 2017, zakończenie planowane jest na rok 2021.

W latach 2017-2018 wykonano prace konstrukcyjne i budowlane przy segmencie magazynowym, konserwatorskim i ekspozycyjno-edukacyjnym. Zamontowano podstawowe instalacje, a także częściowo zagospodarowano teren. W następnej kolejności w I etapie prac zostanie zakupione wyposażenie do segmentu magazynowego i konserwatorskiego.

Docelowo kompleks będzie składał się z następujących elementów:

- A. Przestrzeń ekspozycyjna z zapleczem dydaktycznym w południowo-wschodniej części budynku, położonej od strony zjazdów z ul. Pałacowej, przy wejściu głównym do budynku. Znajdą się tu pomieszczenie na wystawę i magazyn maszyn rolniczych, sala dydaktyczna, czytelnia i biblioteka, magazyn książek, archiwum, szatnia, pokój biurowy, toalety oraz pomieszczenia techniczne (centralka klimatyzacji, wodomierz, monitoring i ochrona). Ta część budynku będzie dostępna zarówno dla zwiedzających, jak i osób korzystających okazjonalnie z biblioteki, czytelnicy czy sali dydaktycznej.
- B. Przestrzeń magazynowa części środkowej budynku – zamknięta dla osób postronnych. Znajdą się tu m.in. magazyny: eksponatów wielkogabarytowych, eksponatów drobnych, eksponatów glinianych, obrazów, papieru, muzealiów różnych, eksponatów metalowych, eksponatów drewnianych, mebli, tkanin, pracownia digitalizacji zbiorów, pokój socjalny, szatnie i toalety, a także węzeł ciepłowniczy i rozdzielnia elektryczna. Przy pracowni digitalizacji zlokalizowano pomieszczenia na UPS i serwerownię.
- C. W części konserwatorskiej położonej w północno-zachodniej części budynku, za częścią magazynową, znajdą się pracownie konserwatorskie z podręcznymi magazynami: stolarnia z pracownią stolarską i suszarnią drewna, warsztat mechaniczny z magazynem, malarnia, pracownia chemiczna z magazynem środków chemicznych, pracownie czysta i brudna z magazynami czystym i brudnym, pomieszczenie do mycia i piaskowania, pomieszczenie na karty inwentarzowe, a także węzeł ciepłowniczy i część socjalna. W tej części przebywać będą pracownicy i jednocześnie, może być ona okazjonalnie udostępniana zwiedzającym.
- D. Za centralnym magazynem zbiorów muzealnych, w kierunku północno-zachodniej granicy działki zaprojektowano magazyn sprzętu rolniczego składający się z siedmiu osobnych pomieszczeń magazynowych oraz zadaszenia magazynowego w formie wiaty.

Planuję też rewaloryzację zabytkowego parku, na terenie którego znajduje się Muzeum. Ma ona na celu przywrócenie i uczynienie wartości historycznych obiektu i dostosowanie do funkcjonowania wg potrzeb współczesnych użytkowników. Posiadamy już przygotowaną dokumentację inwentaryzacyjno-wykonawczą.

W ramach działania przewiduje się dokonanie inwentaryzacji stanu zachowania i kompozycji parku. Zakłada się usunięcie drzew w złym stanie zdrowotnym, z ubytkami i deformacją, a także sprzecznych z historyczną kompozycją obiektu, przesłaniające kluczowe widoki. Dokona się przesadzenia wybranych drzew oraz interwencyjnej wycinki w wypadku projektu ciągów komunikacyjnych i zagospodarowania rzeki Ralki. W pewnych wypadkach przeprowadzone zostaną cięcia pielęgnacyjne oraz formujące. Zostanie uzupełniony układ zieleni wysokiej, niskiej, a także wprowadzone zostaną kompozycję kwietne oraz przywodne.

W ramach projektu poprawiony zostanie układ komunikacyjny, co spowoduje zmniejszenie ilości połączeń, przy zwiększeniu powierzchni biologicznie czynnej. Przebudowie ulegnie nawierzchnia ciągów komunikacyjnych w niżej położonej części parku od strony ul. Kozarskiej. Nawierzchnie z kostki granitowej stanowiąc będą kontynuację wykonywanych już projektów. Powstaną nowe ciągi piesze jako odtworzenie historycznych tras. Dokonane zostaną drobne korekty ciągów pieszych w pobliżu cennych drzew. Przebudowie ulegną mosty na rzece Ralce i schody wiodące do amfiteatru.

Na terenie parku zostaną umieszczone nowe obiekty małej architektury: ławki przy pałacu, ławki parkowe i wiejskie, kosze na śmieci, miejsca na ognisko. Wprowadzone zostaną elementy systemu informacji przestrzennej. W koncepcji założono też instalację nowego punktowego oświetlenia na terenie założenia pałacowo-ogrodowego. Będzie ono możliwie neutralne w formie i mało widoczne w ciągu dnia.

W najbliższym czasie zostanie przeprowadzona inwestycja polegająca na pogłębieniu i oczyszczeniu stawu dworskiego. Ostatnio miało to miejsce w 2004 roku i z biegiem lat na dnie stawu zebrało się dużo mułu i urosły w nim wodne chwasty, w wyniku czego niemożliwe stało się jego zarybienie. Ograniczony przepływ wody nie pozwalał uruchamiać młyna z kołem podsiębiernym, będącego jedną z największych atrakcji Muzeum. Remont stawu w dużej mierze przyczyni się do poprawienia atrakcyjności Muzeum w aspekcie widokowym, ale też pokazowo-edukacyjnym. Muzeum przygotowało dokumentację, zaś koszty realizacji inwestycji w całości poniesie Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie, Region w Lublinie.

Planuję też wymianę systemu ogrzewania wraz z termomodernizacją części budynków muzealnych. Aktualnie oczekuję na rozstrzygnięcie wniosku złożonego do RPO w ramach działania 5.3 – Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii. Wniosek ten zakłada wymianę obecnych pieców na piece ogrzewane pompami ciepła, wspomagane piecem olejowym na potrzeby budynku pałacu, dworu z Siemion, oficyny, stajni i pawilonu. W chacie z Lipskich zamontowany zostanie nowocześniejszy piec olejowy ogrzewający trzy budynki. Na wiatach Działu Techniki zainstalowane zostaną panele fotowoltaiczne, a w większości budynków wymienione będą oprawy elektryczne, dostosowane do żarówek energooszczędnych.

Niezbędną inwestycją będzie też powiększenie własnej bazy noclegowej. Aktualnie możemy przyjąć jednorazowo tylko 37 osób. Docelowo powinniśmy mieć możliwość przenocowania grupy liczącej minimum 50 osób. Zainteresowanie wynajmem muzealnych pokoi jest bardzo duże, a my nie jesteśmy w stanie sprostać tym potrzebom. Mając większą liczbę miejsc noclegowych będziemy mogli organizować bardziej liczne spotkania, konferencje, warsztaty i praktyki studenckie. Aktualnie dokonujemy zakupu zabytkowej chaty w stylu tych, które tworzą naszą bazę noclegową. Po przeniesieniu do muzeum, planuję zaadaptować ją na potrzeby hotelowe.

Z mniejszych inwestycji planuję:

- Zbudowanie botanicznych ścieżek edukacyjnych na terenie zespołu pałacowo-parkowego prezentujących różne typy siedlisk z rzadkimi roślinami pokarmowymi i leczniczymi.
- Zbudowanie profesjonalnej oranżerii w formie piramidy, w której będzie możliwość uprawy roślin egzotycznych i prezentowanie ich zwiedzającym. Proponowane miejsce usytuowania oranżerii to wewnętrzny dziedziniec oficyny.
- Remont wnętrza lamusa z Rudy Mazowieckiej.
- W budynkach „leśniczówki” i „stróżówki” przeprowadzenie następujących prac remontowych: malowanie elewacji i wymiana lub uzupełnienie dachówki, malowanie pomieszczeń wewnątrz, remont sanitariatów oraz założenie w obu obiektach instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo w „leśniczówce” konieczna jest wymiana legarów i podłóg, remont oświetlenia oraz wykonanie nowego umeblowania na wymiar.
- Remont parteru dworu z Siemion, w tym rozszerzenie instalacji centralnego ogrzewania na wszystkie pomieszczenia,

- Remont wikarówki – wymiana lub naprawa tynków glinianych, malowanie, olejowanie podłóg.
- Remont pałacu – montaż instalacji przeciwpożarowej na ekspozycjach stałych i sali wystaw czasowych oraz instalacja urządzeń regulujących wilgotność i temperaturę na sali wystaw czasowych
- Remont wnętrza oficyny oraz jej dziedzińca.
- Remont pawilonu za oficyną (po obecnej pracowni konserwatorskiej).
- Uzupełnienie instalacji alarmowej oraz przeciwpożarowej w pałacu i dworku z Siemion.

Kultura organizacyjna

Ze względu na uruchomienie centralnego magazynu zbiorów, jak też powiększającą się ofertą, planuję zmiany w strukturze organizacyjnej, nowy podział zadań i zakresów czynności. Aby tego dokonać należy wprowadzić zmiany w Statucie Muzeum i w Regulaminie Organizacyjnym. Przewiduję wprowadzenie struktury w oparciu o działy, sekcje i komórki organizacyjne.

Dostosowując strukturę organizacyjną do nowych warunków działalności, jakie spowoduje oddanie do użytku centralnego magazynu zbiorów, planowane jest utworzenie nowych stanowisk pracy oraz komórek organizacyjnych. Powołane zostaną stanowiska Głównego inwentaryzatora oraz Kierownika gospodarczego. Główny inwentaryzator przejmie odpowiedzialność za wszystkie zbiory, które znajdują się w magazynie, a nad którymi dotychczas swoją pieczę sprawowali kierownicy poszczególnych działów. Zmiana układu funkcjonalnego będzie polegała również na tym, że kierownicy działów podzielą się odpowiedzialnością z Głównym inwentaryzatorem, który będzie odpowiadał za zbiory w magazynie i który na wniosek kierowników działów będzie udostępniał je do opracowywania lub przygotowywania ekspozycji. W strukturze pojawi się komórka konserwatorska i komórka digitalizacji zbiorów.

Kierownik gospodarczy będzie zarządzał pracownikami obsługi i odpowiadał za sprawy związane z utrzymaniem mienia. Przejmie część obowiązków obecnego kierownika administracyjnego, w którego gestii pozostaną sprawy administracyjno-biurowe oraz dotyczące inwestycji i zamówień publicznych. W komórce gospodarczej funkcjonować będzie sekcja konserwatorsko-gospodarcza, sekcja utrzymania zieleni i opieki nad zwierzętami, sekcja dozoru.

Dział Historyczno – Artystyczny należy podzielić na Dział Historyczny i Dział Sztuki. Wynika to z posiadania dużej ilości zbiorów artystycznych i odmiennej tematyki zadań. Dział Historyczno-Artystyczny, po wyodrębnieniu Działu Sztuki, zmieni nazwę na Dział Historyczny i będzie miał węższy zakres działalności. Sekcja plastyczna podlegać będzie komórce promocji. Dostosowaniu do nowej struktury ulegną zakresy obowiązków służbowych pracowników, w tym wszystkich kierowników działów merytorycznych.

Na potrzeby przyszłego funkcjonowania Muzeum planuję zatrudnić: głównego inwentaryzatora zbiorów, informatyka i fotografa do pracowni digitalizacji, pomocnika konserwatora, stolarza, 2 sprzątaczkę, 2 osoby do obsługi noclegowo-gastronomicznej, architekta krajobrazu i etnologa.

W najbliższym czasie pracownicy zostaną zapoznani z planowanymi zmianami. Na zebraniu ogólnym zostanie przedstawiony program zmian związanych ze zbliżającym się terminem oddania do użytkowania 2 z 3 segmentów nowego centralnego magazynu zbiorów.

Planowane zmiany zostaną omówione w taki sposób, by pracownicy zrozumieli potrzebę ich przeprowadzenia.

Przygotowane zmiany w regulaminie organizacyjnym, w tym schemat struktury organizacyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zostaną przekazane do zaopiniowania Organizatorowi. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Zarządu Województwa Podlaskiego nowy regulamin organizacyjny zostanie wprowadzony w życie Zarządzeniem Dyrektora Muzeum.

Wraz z podpisaniem umów nowi pracownicy otrzymają zakresy obowiązków służbowych. Dotychczasowym pracownikom, którym planowane są zmiany zakresów czynności zaproponowane zostaną porozumienia zmieniające warunki umów. W przypadku odmowy zawarcia porozumienia zmieniającego zastosowane zostaną wypowiedzenia zmieniające. Zarówno nowi jak i dotychczasowi pracownicy, którzy będą pracować w budynku magazynu zostaną przeszkoleni przez dostawców sprzętu w zakresie jego obsługi. W przypadku naboru pracowników nie w pełni wykwalifikowanych do zajmowania określonych stanowisk Muzeum zapewni szkolenia przygotowujące do pracy w nowych warunkach. Obecnie pracownicy działalności podstawowej przechodzą szkolenia w zakresie ewidencjonowania i dokumentowania zbiorów przy użyciu specjalistycznego oprogramowania oraz odbywają wizyty w innych muzeach, zapoznając się z funkcjonowaniem nowoczesnych pracowni konserwatorskich i digitalizacji zbiorów.

Zarządzeniami dyrektora zostaną wprowadzone zmiany w regulaminie wynagradzania, uelastyczniające system motywacji finansowej, zwłaszcza za pomocą nagród oraz wprowadzające nowe stanowiska do tabeli zaszeregowania stanowisk pracy. Planuję też zmiany w regulaminie ZFŚS, mające wpływ na kulturę organizacyjną. Jest to związane z finansowaniem działalności kulturalno-oświatowej oraz sportowo-rekreacyjnej w formie pokrycia części kosztów dotyczących organizowanych przez pracodawcę wyjazdów do kin, teatrów, filharmonii, oper, na występy estradowe i imprezy sportowe oraz zorganizowanego udziału w imprezach rekreacyjnych.

Nagradzana będzie inicjatywa pracowników w zakresie prowadzenia warsztatów i wymiany doświadczeń między pracownikami Muzeum Rolnictwa i pracownikami innych muzeów.

Planowane jest osiągnięcie stanu, w którym zarówno nowi, jak i dotychczasowi pracownicy zadowoleni z warunków swojej pracy, będą z zaangażowaniem wykonywać swoje obowiązki na rzecz Muzeum Rolnictwa.